

Materiał porównawczy
do ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r.
o zmianie ustawy o orderach i odznaczeniach

(druk nr 909)

U S T A W A z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 90, poz. 450, z późn. zm.)

Art. 2.

1. Ordery i odznaczenia nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Prezydent nadaje ordery z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Rady Ministrów oraz Kapituł Orderów.

[3. Prezydent nadaje odznaczenia z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów.]

<3. Prezydent nadaje odznaczenia z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów, a w przypadku odznaczenia, o którym mowa w art. 15a, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.>

4. Ordery i odznaczenia wojenne w czasie wojny nadaje w Siłach Zbrojnych, z upoważnienia Prezydenta, Naczelny Dowódca Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 12a.

1. Order Krzyża Wojskowego jest nagrodą za wybitne czyny bojowe połączone z wyjątkową ofiarnością i odwagą w czasie działań bojowych przeciwko aktom terroryzmu w kraju lub podczas użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa w czasie pokoju.
2. Order Krzyża Wojskowego dzieli się na trzy klasy:

klasa I	- Krzyż Wielki Orderu Krzyża Wojskowego,
klasa II	- Krzyż Komandorski Orderu Krzyża Wojskowego,
klasa III	- Krzyż Kawalerski Orderu Krzyża Wojskowego.
3. Order Krzyża Wojskowego może być nadany:

- 1) Krzyż Wielki Orderu Krzyża Wojskowego - dowódcy jednostki bojowej za nadzwyczajne czyny bojowe lub wybitną inicjatywę, połączoną z umiejętnym i skutecznym dowodzeniem operacją lub akcją bojową,
 - 2) Krzyż Komandorski Orderu Krzyża Wojskowego - dowódcy jednostki bojowej lub oficerowi za umiejętne i skuteczne dowodzenie jednostką bojową lub za inny czyn zapewniający sukces operacji lub akcji bojowej, wyjątkowo oficerowi sztabu za współpracę z dowódcą, jeżeli współpraca ta w sposób wybitny przyczyniła się do sukcesu operacji lub akcji bojowej, podoficerowi lub szeregowemu posiadającemu już Krzyż Kawalerski za czyn wybitnego męstwa połączony z narażeniem życia,
 - 3) Krzyż Kawalerski Orderu Krzyża Wojskowego - dowódcy lub innemu żołnierzowi za śmiały czyn bojowy lub osobiste męstwo w czasie akcji bojowej, a także osobom cywilnym za okazanie niezwykłego męstwa.
4. Krzyż Kawalerski Orderu Krzyża Wojskowego może być nadany formacji walczącej.
5. Żołnierze formacji walczącej odznaczonej Krzyżem Kawalerskim Orderu Krzyża Wojskowego mają prawo do noszenia sznura orderowego Orderu Krzyża Wojskowego.

<Art. 12b.

- 1. Order Krzyża Niepodległości, będący kontynuacją ustanowionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 października 1930 r. Krzyża Niepodległości, jest nagrodą dla osób, które w latach 1939-1956 jako ochotnicy lub podejmując się służby ponad wymaganą od nich miarę położyły zasługi w obronie niepodległości Państwa Polskiego.**
- 2. Order Krzyża Niepodległości dzieli się na dwie klasy:**
klasa I - Krzyż z Mieczami Orderu Krzyża Niepodległości,
klasa II - Krzyż Orderu Krzyża Niepodległości.
- 3. Order Krzyża Niepodległości może być nadany:**
 - 1) Krzyż z Mieczami Orderu Krzyża Niepodległości - osobom, które walczyły z bronią w ręku o niepodległość i suwerenność Ojczyzny z niezwykłym poświęceniem lub walką tą kierowały,**
 - 2) Krzyż Orderu Krzyża Niepodległości - osobom, które przez znaczący okres czasu lub w sytuacji skrajnego zagrożenia broniły niepodległości i suwerenności Ojczyzny, walczyły o jej odzyskanie lub podtrzymywały funkcjonowanie instytucji i tradycji Rzeczypospolitej Polskiej.>**

Art. 15.

1. Ustanowiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dekretem z dnia 19 października 1942 r. Krzyż Zasługi z Mieczami jest odznaczeniem wojennym i stanowi nagrodę za czyny męstwa i odwagi dokonane w czasie wojny nie bezpośrednio w walce z nieprzyjacielem, a także położone w czasie wojny zasługi względem Państwa lub jego obywateli w warunkach szczególnie niebezpiecznych.
2. Krzyż Zasługi z Mieczami dzieli się na trzy stopnie:
I stopień - Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami,
II stopień - Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami,
III stopień - Brązowy Krzyż Zasługi z Mieczami.
3. Krzyż Zasługi z Mieczami może być nadany tej samej osobie w każdym stopniu dwukrotnie.

<Art. 15a.

1. **Krzyż Wolności i Solidarności jest nagrodą dla działaczy opozycji wobec dyktatury komunistycznej, którzy w okresie od 1 stycznia 1956 r. do 4 czerwca 1989 r., z wyłączeniem okresu od 31 sierpnia 1980 r. do 12 grudnia 1981 r., na terytorium Polski co najmniej przez 12 miesięcy:**
 - 1) **byli aktywnymi członkami nielegalnych organizacji, które stawiały sobie za cel odzyskanie przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, albo**
 - 2) **przewodzili zagrożoną odpowiedzialnością karną lub represjami działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.**
2. **Krzyż Wolności i Solidarności nadaje się również osobom, które w okresie od 1 stycznia 1956 r. do 4 czerwca 1989 r. na terytorium Polski ze względu na prowadzoną działalność mającą na celu odzyskanie przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub też ze względu na świadome uczestnictwo w działaniach i manifestacjach mających taki cel:**
 - 1) **zostały zabite,**
 - 2) **doznały ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,**
 - 3) **przez łączny okres co najmniej 30 dni były więzione, aresztowane, internowane lub w inny sposób pozbawione wolności,**

- 4) zostały powołane na ćwiczenia wojskowe lub do odbycia zasadniczej służby wojskowej,
 - 5) były pozbawione prawa lub możliwości wykonywania zawodu lub podjęcia pracy przez okres co najmniej 6 miesięcy,
 - 6) zostały wydalone z wyższej uczelni lub szkoły na okres co najmniej 6 miesięcy.
3. Nie mają prawa do otrzymania Krzyża Wolności i Solidarności osoby:
- 1) które były pracownikami, funkcjonariuszami, żołnierzami organów bezpieczeństwa państwa określonych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.), chyba że przedłożą dowody, że przed 4 czerwca 1989 r., bez wiedzy przełożonych czynnie wspierały osoby lub organizacje działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania praw człowieka w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, albo
 - 2) co do których w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zachowały się dokumenty wytworzone przez nie lub przy ich udziale, w ramach czynności wykonywanych przez nie w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji przez organy, o których mowa w pkt 1.>

Art. 20.

[1. Na czele Orderu Orła Białego, Orderu Wojennego Virtuti Militari, Orderu Odrodzenia Polski i Orderu Krzyża Wojskowego stoją Kapituły.]

<1. Na czele Orderu Orła Białego, Orderu Wojennego Virtuti Militari, Orderu Odrodzenia Polski, Orderu Krzyża Wojskowego i Orderu Krzyża Niepodległości stoją Kapituły.>

2. Kapituła stoi na straży honoru orderu, dla którego została ustanowiona.

Art. 25a.

1. Kapitułę Orderu Krzyża Wojskowego tworzą Kanclerz Orderu i pięciu członków Kapituły.
2. Stojącego na czele Kapituły Kanclerza Orderu oraz członków Kapituły powołuje Prezydent spośród Kawalerów Orderu Krzyża Wojskowego na pięć lat.
3. Kapituła wybiera ze swego grona zastępcę Kanclerza Orderu oraz Sekretarza Kapituły.

<Art. 25b.

- 1. Kapitułę Orderu Krzyża Niepodległości tworzą Kanclerz Orderu i pięciu członków Kapituły.**
- 2. Stojącego na czele Kapituły Kanclerza Orderu oraz członków Kapituły powołuje Prezydent spośród Kawalerów Orderu Krzyża Niepodległości na pięć lat.**
- 3. Kapituła wybiera ze swego grona zastępcę Kanclerza Orderu oraz Sekretarza Kapituły.>**

Art. 31.

1. Wnioski o nadanie orderów i odznaczeń wojennych i wojskowych przedstawia Prezydentowi Minister Obrony Narodowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
 2. Wnioski o nadanie Krzyża Wojskowego oraz odznaczeń wojskowych o charakterze pamiątkowym mających w nazwie wyraz "Gwiazda" przedstawia Prezydentowi Minister Obrony Narodowej albo minister właściwy do spraw wewnętrznych.
 3. Wnioski o nadanie Krzyża Zasługi za Dzielność przedstawia Prezydentowi minister właściwy do spraw wewnętrznych albo Minister Obrony Narodowej.
 4. Wnioski o nadanie Medalu za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przedstawiają Prezydentowi wojewodowie.
 5. Wniosek o nadanie orderu lub odznaczenia osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego lub zamieszkałej stale za granicą przedstawia Prezydentowi minister właściwy do spraw zagranicznych.
- <6. Wnioski o nadanie Krzyża Wolności i Solidarności przedstawia Prezydentowi Prezes Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego lub zamieszkałych stale za granicą - Prezes Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.>**